

Geir Winje

Hva tror Smiths venner?

Denne kronikken handler ikke om Brunstad Conference Center. Tanken er snarere å presentere en av Smiths venners mest sentrale trosforestillinger. Selvsagt kan et medlem selv forklare troen vel så godt som en religionsviter, men det kan av og til være hensiktsmessig å la en utenforstående få ordet. En annen fagperson enn meg ville nok også lagt det hele fram på en annen måte, men min vinkling kan være like relevant som andres vinkling. Det hele begynte med at John Oscar Smith ble omvendt 17. mai 1898 i Horten, og det var han som ga trossamfunnet sitt kallenavn (mer formelt kaller de seg Menigheten). I kjølvannet av Smiths omvendelse fulgte så en vekkelse, som nå – over 100 år senere – har gjort dette til det eneste "norskfødte" trossamfunn jeg kjenner til med et stort internasjonalt nedslagsfelt. Mens de norske medlemmene kan telles i tusener, kan medlemmene ellers i verden telles i titusener.

Men hva tror de? Hva skiller dem fra andre kristne? Svaret finner vi ikke i kleskoder, hårfrisyrer eller antall barn, men i en tolkning av bibeltekster. Nesten alle kristne trossamfunn bygger jo på Bibelen, men den er en omfattende og sammensatt samling bøker, der mange til dels sprikende tanker er formulert. Mens Martin Luther baserte sin tro på Paulus og Romerbrevet, legger andre kristne vekten andre steder. Smiths venner har fokusert mye på et nytestamentlig brev som ikke leses så mye i Den norske kirke, nemlig Hebreerbrevet. Det er skrevet av en anonym forfatter i siste halvdel av det første århundret i kristen tidsregning. Her finner vi blant annet følgende to setninger (kapittel 2, vers 17f): "Derfor måtte han (Jesus) i ett og alt bli sine brødre lik, så han kunne være en barmhjertig og trofast øversteprest i tjeneste for Gud og sone folkets synder. Fordi han selv led og ble fristet, kan han hjelpe dem som fristes".

Forfatteren poengterer her at Jesus ikke var noen religiøs "supermann" som levde i rundt 30 år uten å bli fristet. Tvert imot opplevde han på ramme alvor hvordan det var å

være et svakt og utsatt menneske. Han var et ordentlig menneske med en ekte kropp, han hadde noen ganger lyst til å synde, men gjorde det ikke. Videre hevder teksten at Jesus – i og med at han "i ett og alt ble sine brødre lik" – fullt ut identifiserte seg med menneskene. Snur vi det hele på hodet, og ser det fra menneskets synsvinkel, blir poenget at når Jesus ble et menneske, kan menneskene også gjøre som ham: fristes, men likevel ikke synde. Smiths venner er altså et trossamfunn der mange i større grad enn i for eksempel lutherske trossamfunn tror at det er mulig å leve uten å synde. Dette er ikke noe en får til på en-to-tre, men det er en reell mulighet for dem som i fullt alvor forsøker på det – forutsatt at de tar imot hjelp fra ham som kan "hjelpe dem som fristes". Å synde forstås i denne sammenhengen som å gi etter for blant annet kroppens impulser, dersom de står i motsetning til Guds vilje. Og Guds vilje blir klarere etter hvert som en studerer Bibelen. Dette skiller seg ikke vesentlig fra andre kristnes tro, men innebærer en viss aksentuering av både Jesu menneskelighet og menneskets reelle muligheter til å overvinne fristelser.

Da John Oscar Smith i sin tid skulle skrive ned de viktigste punktene i Menighetens tro, satte han opp åtte punkter som blant annet forklarte hva de trodde om Gud, Jesus, Den Hellige Ånd, dåp og brødsbrytelse (nattverd). I punkt 4 skrev han om fristelser, blant annet: "Vi tror at frelste syndere har adgang til å vandre på denne vei (dvs. å leve uten å synde, slik Jesus har demonstrert) (...) men at kun et ringe antall kristne gjør det, fordi de fleste er fiender av Kristi kors og Kristi lidelser." Her ser vi hvorfor trossamfunnet i utgangspunktet valgte bort samarbeid med andre kristne. De andre var rett og slett ikke seriøse nok på dette feltet, eller de hadde misforstått noe av poenget med at Jesus ifølge kristen tro er Gud som ble menneske. Fremdeles holder Smiths venner en viss avstand til andre kristne, men den ramme kritikken er ikke like hard som før.